

ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

ფროეზა

ცალკე ნომერი ღირს შაშრათ

რედაქცია: სოლოლაკზე, სერ-გიევს ქუჩაზე, ივ. ამირაგოვის სახლში, № 8.

კანტორა რედაქციისა: სერ-გიევს ქუჩაზე, ივ. ამირაგოვის სახლში, № 8.

ხელის-მოწერა მიიღება კანტორაში. ბარეზე მცხოვრებთათვის: ВЪ ТИФЛИСѢ. ВЪ РЕДАКЦІЮ ГАЗ. „ПРОСВѢТЪ“.

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა—8 მან., ნახევარ წლისა—4 მან. სა 50 კაპ., ოთხის თვის—3 მან.

განცხადება: მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და სხვ. ენებზე.

ფასი განცხადებისა: დიდი სივრცით ასოზე—1 კაპ., ასო-მთავრულით სტრიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივის ციკლოთი—5 კაპ., პატარა—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გაასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

ამ 1878 წელს ყოველ-დღიური გაზეთი

„ფროეზა“

გამოდის იმავე პროგრამითა და მიმართულებით, როგორც დღემდე გამოდებოდა ხოლმე.

ხელის-მოწერა
თ თ ი ლ ი ს შ ი — „მიიღება ღრეების“ რედაქციაში (სერგიევს ქუჩაზე, ივ. ამირაგოვის სახლში).

ბარეზე მცხოვრებთა ამ აღრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი: ВЪ ТИФЛИСѢ. ВЪ РЕДАКЦІЮ „ПРОСВѢТЪ“.

ფასი გაზეთისა

მთელის წლისა	8 მან.	„ კაპ.
ქვესის თვისა	4 „	50 „
ოთხის თვისა	3 „	„

შეორჩილესი თხოვნა ხელის-მომწერებსა და აგენტებს: სვედრი უფლი გაზეთისა იმის დაბარებისა-თანავე უნდა იქმნეს გამოგზავნილი; თუ არ აგენტების საშუალებით, ისე რედაქცია უფულოთ გაზეთს არაეის არ გაუგზავნის.

რედაქციისაგან

თუმცა თითქმის მუდამ დღე არის ჩვენს გაზეთში გამოცხადებული, რომ ნახევარის წლის გაზეთის ფასი არის 4 მან. და ათი შაური, მაგრამ ზოგიერთი ხელის-მომწერლები მაინც კიდევ მარტო 4 მანეთს აგზავნიან. ამის გამო საჭიროთ ვრაცხთ გამოცხადდეთ რომ იმ ხელის-მომწერლები, რომელთაც ნახევარი წლის ფასად 4 მანეთი შემოუტანიათ, თუ დანარჩენ ათ შაურსაც არ შემოიტანენ, 1 იენსს მოესპობათ გაზეთის გზავნა.

ტელეგრაფები

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)
კაპიტაბჭარი, 25 თებერვალი. გაზეთს „ახალ ღრეებსა“ ოფესიდან სწერენ, რომ ორშაბათს უნდა მივიდნენ იქ ღენ. იგიატიევი და ოსმალეთის დანდობილი პირნი. აღმირალი პრკასი სტამბოლში მიდის. ბუშინ მოვიდნენ აქ ხომალდით ღენ. სტოლეთოვი, აგრეთვე სომხის ეპის-

კოპოსები: მინას, იზმირიან, ბორსკ და ნერსესი; ერთი ამათგანი პეტერბურღში მიდის.

მენა, 24 თებერვალი. „პოლიტიკურს კორრესპონდენციას“ სწერენ ბუხარესტიდამ, რომ რუსის ჯარებმა დაიჭირეს ბესარაბიის ქალაქები: იზმაილ, ქამულ, და ბელგრადი; ამის თაობაზე რუმინის მინისტრები შეიკრიბნენო და განზრახვა აქეთო, რომ მეროპის სახელმწიფოებს შესჩივლონო.

სტამბოლი, 24 თებერვალი. ოსმალეთის მმართველობა სთხოვს მეროპის სახელმწიფოებს, დაუშალონ საბერძნეთს ტესალიისა, მპირის და ბანდიის კუნძულის აჯანყებულების დახმარება, თორემ იძულებული ვიქნებოდა, რომ ტესალიაში და მპირში ძლიერი ჯარი და ბობარტ-ფაშაც თავის ჭლოტით გაგზავნოვო.

მენა, 25 თებერვალი. ანდრასიმ ილაპარაკა დღეს დელეგაციების კრებაში, რომელსაც სამინისტრო სთხოვს ომის საჭიროებისათვის ხაზინიდან ფულების დახარჯვის უფლებას. ამბობენ, რომ დე-

ფელტონი

ფოვილდ-ისრით ნადირობა

(შეთაისის ცხოვრების სურათები)
უკაცრავათ ვარ ახალციხელ მეფელტონესთან, რომ არ შემეძლიან ვეწვიო სანადიროთ, ჯერ-ჯერობით მაინც; ბევრი საქმე გვაქვს აქაც; არ ივარგებს, რომ ეს ჩვენი ვითარება ხელ-უხლებელი დარჩეს: დაგვემდურებოდა.
შეხვედური ბედის ვყოფილვართ: ყველაფერი მოქცეული შეგვექნა: ტაროსიც, კაციც, სიტყვაც და ყველაფერი, ყველაფერი, ერთის სიტყვით.
ბატონო, ისეთი ზამთარი დაგვიდგა წელს, რომ რაღა ვითხრათ; სწორეთეს მესამე თვეა, რომ წვიმა-თოვლი, სიცივე და ტბები არ გეშორდება. მოგვებზრდა თავი და, თუ ცოტა კიდევ გაჰსტანა ასე, სწორეთ ბათუმისაკენ ვაპირობთ

წასვლას და იქ დასახლებას, თუ გზაზე არავინ აგვეჩხირა, ესთქვათ ინგლისი, ან ვინმე სხვა თავის ჭლოტით. მაგრამ არც ასეა საქმე; ფიქრი არაფრისაა: სულ კუდით ქეას ვასროლინებთ ყველას!
ქაცის მოქცეულობაზე რაღა მოგახსენოთ? მერაფერს საფუძვლიანს და პატივსადებს ვერ იპოვით ვერც მის სიტყვაში, ვერც მის საქმეში.
ზოგნი ისე ჰტრიალობენ, როგორც მელაფი თევზი: ერთს გადაჰტრიალდებიან, იბრწყიალებენ და მერმე ისევ შეორე მხრით დაგვენახვებიან.
ზოგნი კი მხოლოთ ერთხელ გაიღვებენ, ერთხელ დაჰსჭეკავენ, როგორც მაჰახელა, და მერმე სულს განაბავენ...
სხვებს უნდათ სასარგებლო ქაცის სახელი დაიმსახურონ და ისეთ საქმეს ჰკიდებენ ხელს, რომელიც ახლანდელს მდგომარეობაში საჭიროებას კი არა; განცხრომას შეადგენს და სხვა უფრო სა-

ჭირო საქმე უყურადღებოთ დაგდებულია.
მაგრამ ვიცი, ზოგიერთი მკითხველი საშინელი იტვიანია: არაფერს არ დაიჯერებს, თუ ყველაფერზე ფაქტები არ დაურთე. ბატონი ბრძანდებით, დიდის კმაყოფილებით ვეცდებით მოვიყვანოთ რამდენიმე.
აი აგერ ის ახალგაზდები, რომელნიც სანამ მოვიდოდნენ თავის ქვეყანაში, ჰქეკუხილს გვიგზავნიდენ, მჩხვლეთავე სიტყვებს გვესროდენ და ახლა როცა მოვიდენ, ოხ, ღმერთო ჩემო, რანაირ სურათს ეხედავთ!... ახლა განაბულან, ვითომ აქ არაფერი ამბავიაო! რომელიც ენას საშინლათ ასანსალებდა, ხელებს და ფეხებს „ვინ ხარ მამაციო!“ აქნედა, ვითომ ცუდი ქცევით შეჰზარული, მას ენაც გაჰვავებია და ხელ-ფეხიც; მხოლოთ კუჭი დარჩენია ნორმალურ მდგომარეობაში, არ დაუკარგავს ამ უკანასკნელს თავისი ელასტიკური თვისება: რი-

ლეგაციები ამ უფლებას მისცემენ მმართველობასაო.

ღმის აზვები

შერიგების თაობაზე

ლონდონის გაზეთს „Daily Telegraph“-ში დაბეჭდილია გაცხარებულია მოწინავე სტატია რუსეთის წინააღმდეგ, რომელშიც, სხვათა შორის, შემდეგი სიტყვებია მოყვანილი:

„რუსეთმა ერთობ ბევრი სთხოვა მსმალეთს. მაგრამ ინგლისის ენერგიულ შუამავლობის წყალობით, იმან ესევე წაიღო უკან ორი მუხლი მორიგების პირობებისა: პირველი, რომ რუსის ჯარები სტამბოლში უნდა შევიდნენ და მეორეც რომ მსმალეთმა დაუთმოთ იმას თავის ფლოტი.“

„შეკველია, რომ, თუ ინგლისი შემდეგშიაც ასე ენერგიულად იმოქმედებს, კიდევ რამდენსამე მუხლს დაათმობინებს ის რუსეთსა.“

ბაზეთის „Indé; Belge“-ისაგან შენიღამ მიღებული დეკლარაციები, რომ პესტრიის დეკლარაციებმა მხოლოდ მაშინ მისცეს მმართველობას ომის საჭიროებისათვის ფულის დახარჯვის უფლებაო, როცა გრაფ ანდრასიმ სიტყვა მისცა იმათაო, რომ „მე ვიქნები პასუხისმგებელი იმაშიო, რომ მშვიდობიანობა იქნებაო, თუ კი ამ უფლებას მოგვცემთო.“

შემოხსენებულსავე გაზეთში იწერებოდა ლონდონიდან 8 თებერვალს:

„ღენერალ იგნატიემა კარგათ იცის მსმალეთის დიპლომატიების ხასიათი და ამიტომ რაც შეიძლება მომეტებულს სთხოვა მორიგების პირობებში; იცის, რომ ვაჭრობას დაიწყებენ და იმასაც და-

ზინსავით კიდევ გაიწევს და კიდევ მოიწევს. რასაკვირველია, ამ კაწევ-მოწევას თავის „მინიმუმიცა აქვს და „მაქსიმუმიც“. მინიმუმს „ათას-ხუთასი“ მანეთი ჰქვია და მაქსიმუმს „დაუბოლოებელი რიცხვი“, თუ მეტი ექნება, ეგ არაფერია, ამისთანა ტვირთი არ არის დამამძიმებელი.

რას ჰშვრებით, ბატონებო, წინეთ იმედებო და ახლა ბატონებო? ღაგავიწყდათ თქვენი ღალატება?

„საქმისას აქ ნურას გვეუბნებით. ჩვენს ქვეყანაში რომ მივალთ, იქ ვიშრომებთ მაშინ, იქ მოვკიდებთ საქმეს ხელს, არ დავწვებით ხალხს ტვირთად; ვეცდებით მისი აუცილებელი საჭიროების დაკმაყოფილებასო!“. უცხო ქვეყანაში თუ ეს იყო თქვენი სიტყვა, ახლა რა მოხდა, რომ თქვენს ქვეყანაში „თავი ქუდში“, გიკრავთ და ტანზე ქურკი ჩაგიცვამსთ კრავისა, რომელშიც ვერაფრით ვერ განგასხვავებთ თქვენ კაცი მგლის ტყავ-

თმობა დასჭირდება. ბოლოს კი იმას მიიღებს რუსეთისათვის, რაც კი ეჭირებათ“.

საქართველო

ღლიური

* * * რედაქციას მოსდის ხშირად ქალაქს ვარეშე ხელოს-მომწერლებისა და სხვა პირებისგანაც თხოვნა (ხან-და-ხან ფულებით), რომ ესა და ეს ქართული წიგნი გვიყიდეთ და გამოგვიგზავნეთო.

საჭიროთ ვრაცხთ გამოვაცხადოთ, რომ რედაქციას ამ გვარი მინდობილობის კისრვა არ შეუძლიან, რადგან ერთის მხრით ეს რედაქციის მოვალეობას არ შეადგენს და მეორე მხრით, კიდევ რომ უნდოდეს ამგვარი მოთხოვნის დასრულება, დრო და მოცალეობა არა აქვს.

მაგიერად, ამ პირების საწუგეშებელა და საცოდნელად ჩვენ შეგვიძლიან გამოვაცხადოთ, რომ ამ ერთ-ორ კვირაში ქალაქში გაიხსნება ქართული წიგნის მაღაზია, რომლიდანაც იმათ შეეძლებათ ყოველგვარი ქართული წიგნების დაბარება. ამ მაღაზიის აღრესი და პირობები გაზეთში იქნება გამოცხადებული.

* * * შორის უფლის სოფ. ცხინვალში გვწერენ შემდეგ ამბავს, რომელიც გვიმტკიცებს იმ ჰაზრის სიმართლეს, რომ ცუელი მამასახლისების ამორჩევა და საზოგადოთ ურჩივით წაყვანა სასოფლო სასამართლოების საქმეებისა ხშირად დაბალი ადმინისტრაციის ბრალი არისო:

ბიორგობის თვის 27-ს ცხინვალის საზოგადოებას ამოურჩევია, თითქმის ერთხმად, ერთი იქაური მცხოვრები ვ. შ. ხალხს იმედი ჰქონია, რომ ეს ახლად ამორჩეული მამასახლისი კარგათ და პატიოსნად წაიყვანდა სოფლის საქმეებს; მაგრამ ამ თებერვლის ექვსს ცხინვალში მისულა ადგილობრივი პრისტავი და

ში მოსეირნეთაგან?

„რა ექნათ? მამა, დედა, ცოლი, შვილი...“ ძაი, კაი, ნულარ ღაპარაკობთ! თუ შრომა მძიმე არ იყო, თუ ცოტაოდენი მსხვერპლის შეწირვა საჭირო არ იყო საზოგადო საქმისათვის, არც კი ექნებოდა ფასი მისთვის შრომას. რომ ცხოვრების გზა სპარსული ხალიჩებით იყო მოგებული და არა ეკლნარით, მაშინ ხომ ყველა უთქვენოთაც გაგოვდებოდა ზედ, და თქვენ რაღა საჭირო იქნებოდით?

ან ზოგი იმას ამბობთ, რომ ჩვენი ხალხისა და საზოგადოების შემხედვარე სასოწარკვეთილობაში ვართო ჩავარდნილი! ჰერ რომ ხელი არ გაგინძრევიათ? შრელი წიგნების დაჭერა თუ გინდოდათ ხელში, ან „ო ტ ნ ო შ ე ნ ი ე ბ ი ს“ წერა, ამას რა ყვირილი უნდოდა? ამისთვის, როგორც თქვენ უფრო მოგვსენებათ, რამდენათაც უფრო ცოტას იყვირებს კაცი და ქვეშ-ქვეშ ცოცვას დაი-

ყოვლის უმიწვზოთ გაყოფილებოა ხალხისთვის, რომ თქვენგან ამორჩეული მამასახლისი არ დამტკიცდებოთ; ესაღალეს კაცი უნდა ამოიჩიოთო!

ხალხს მაინც კიდევ ისევ ვ. შ. ამოურჩევია, და ახლა არ იციანო, გვწერს ჩვენი კორრესპონდენტი, აღიარებენ იმათ ამ ორჯერ ამორჩეულ მამასახლისს, თუ პრისტავი თავის კანდიდატის ამორჩევას უბრძანებს ხალხსაო.

სამართალი

ანდრეევსკის ქალის საქმე

სხდომა პირველი
27 თებერვალს

როგორც აღრევე იყო გამოცხადებული, დღეს, 27 თებერვალს, მფილისის მსოქის სასამართლომ დაიწყო განხილვა ანდრეევსკის ქალის მკვლელობის საქმისა.

შველას კარგათ ახსოვს—თუ რა მღელვარება აღძრა და რა შთაბეჭდილება მოახდინა ამ საბრალო ქალის მოკვლამ ამ ორი წლის წინათ, რამდენი საფუძვლიანი და უსაფუძვლო ღაპარაკი აღძრა ამ ამბავმა მაშინ,—და ამიტომ ადვილად გასაგებია ის ინტერესი, რომელიც უნდა დაეგება იმას ახლაც ჩვენს საზოგადოებაში.

მართლაც, მსურველები, რომელთაც ამ საქმის გარჩევაზე უნდათ დასწრება, ათასობით არიან, მაგრამ, რადგან 300 ბილეთის მეტი არ არის, ამის გამო ბევრნი უნუგეშოთ დარჩნენ...

თუმცა ბრალდებულნი 10 საათზე მოიყვანეს და მოწმებიც ამ დროისთვისვე იყვნენ დაბარებულნი, მაგრამ მეორე საათამდინ სხდომა არ დაწყებულა, რადგან მოელოდნენ ერთს ბრალდებულთაგანს ზურაბ შორიძეს, რომელიც საავათმყოფოში სწევს; ბოლოს სასამართლოს მოუვიდა საავათმყოფოდგან ქა-

წყებს, უკეთესია.

ამით დაკმაყოფილდი, მკითხველო. ამ კაცების დასახელება საჭირო აღარ არის. ისინი ისე ბევრი არ არიან, რომ მითითება იყოს მათზე საჭირო. ისინი არიან ახალი დამატება იმ გრძელის მოთხრობისა, რომელსაც საუბედუროთ კაი ხანია ვკითხულობთ.

ღმერთო, სად არის ის ბრძნული სახე, ის ღრმა ჩაფიქრება, რომელიც ვინ იცის რამდენ ჭრელს და საამურს სურათს გვიხატავდა მომავალში! მჰ, რა ექნათ? ნუთქვამია: „ქკლის ნავალზე ეკალი ამოვარო“. ძუძუსთან შეზრდილ დიდ-კაცობას ხალხის ბედთან ხელი არა აქვს თურმე. მაგრამ ამანედ შემდეგში, ახლა სხვა რამ.

მომდგომია ავერ ჩემი პატარა ძმა და მისი ტირილით ხვეწნა გულს მიწუხებს, თქვენთან ბაასს მაწყევტინებს. ჩემი პატარა ძმა განხლავსთ აქაური პროგინა-

ლალდი, რომ ბრალდებულის ძორიძის მოყვანა არ შეიძლება, რადგან ისეთი მძიმე ავთომყოფი არისო, რომ ლოგიკური და იდეალური და დღე-დღეზე მოკლებულია.

ამის გამო 1 საათზე და 45 მინუტზე სხდომა გაიხსნა.

სასამართლოს შეადგენს: თავს-მჯდომარე მლენინი, წევრნი სასამართლოსა: ლუ. პოლტორაკი და ჩემისოვი, პროკურორი ხალალოვსკი, ადოკატები: ბრალდებულების დავით და ნიკო ჩქოტუას, მისა თ. ნ. მრბელიანი და პეტრე მახისონიანი—უფ. ტიხამიროვი.

ზალა სასამართლოსა სავსეა ხალხით; მომეტებული ნაწილი ქალები არიან. მოუთმენელად მოელიან ბრალდებულებს, განსაკუთრებით დავით ჩქოტუას, შემოყვანას და ნახვას. სხვათა შორის აქ არის ბრალდებულთ ჩქოტუების მამაც-მეორე საათის ნახევარზე სამნივე ერთად შემოიყვანეს. დავით ჩქოტუას დანახვამ არაერთგვაროვანი განსაკუთრებული შთაბეჭდილება არ მოახდინა; ვისაც აღრე ენახა, ამბობდა, რომ იმაში არაერთგვაროვანი ცვლილება არ მოხდარა. ის შემოვიდა თამამად თითქო აქ არ არის-რაო, თითქო სრულებით ბრალდებულად არ გრძნობს თავის თავსაო. ის არის 29 წლის ყმაწვილი კაცი, შავ-თვალ-წარბა, შავ-წვერებიანი, შავი გრძელი თმა დიკვანდით ჩამოუშვია უკან. „მწკინებელი უღვაშებიო“ რომ იტყვიან იმერლები, ისეთი უღვაშები აქვს. ტუჩებს როგორღაც აცმაცუნებს.

შტროსი ძმა იმისი ნ. ჩქოტუა (23 წლის) არც სახით, არც მიხრა-მოხრით და საზოგადოთ არაფრით არ არის შესანიშნავი. მესამე ბრალდებულს, მეგრელს პეტრე მახისონიას (27 წლის) დალონებული, მოწყვნილი სახე აქვს.

სხდომის დაწყებისა-თანავე ყველაზე პირველად ბრალდებულთ ჰკითხეს თავის ვინაობა.

ზის შაგირდი.

ხომ გაგიგონათ, რომ აქ გიმნაზიაში და პრაგმინაზიაში ქართულს ასწავლიან მეოთხე კლასამდის, მაგრამ ვაი ამისანა სწავლებას. ჩემი ძმა მეხვეწება, რომ ქართულ სახელმძღვანელოში ნაჩვენები სტატია რუსულათ გადაეთარგმნინო: „ასე თხოულობს ჩვენი ინსპექტორიო; როდესაც შემოგვესწრება ქართულ გაკვეთილზე, ქართულ სტატიებს რუსულათ გვათარგმნინებსო და მასწავლებელსაც ეუბნება, რომ ასე გვასწავლოს ქართულიო.“ მს ქართულია, თუ რუსული? მაგრამ, როგორც კარგათ ვიცო, ეს უფალი ინსპექტორი, ყველაფერში ფორმალისტი, აქაც იჩენს თავის თვისებას. სახელათ კი ინსენებოდეს ქართული, სახრავი არ აწუხებს მას. პიდეაც რომ ქართული ენის სწავლებას, რომ ცდილობდნენ რუსულს დაეხმაროს პირ-და-პირ, განა ამნაირათ ან რუსულის შესწავლა შესაძლოა ბოეშებისათვის? ამნაირი მეთოდა ახლა გამოფუტურებულათ უნდა

ითვლებოდეს.

ჩვენ კარგათ ვიცით, რა მშვენიერთადაც ჰსწავლობენ ყმაწვილები ფრანცუზულს ენას ჩვენს გიმნაზიებში, მარგოს სახელმძღვანელოთი, რომელიც იმაში მდგომარეობს, რომ ბოეშმა სიტყვები იხეპიროს და ჰთარგმნოს. ამნაირათ ყმაწვილებმა იმდენი იციან ფრანცუზული, რამდენიც უფალმა ინსპექტორმა ქართული იცის. მაგრამ უმისნო, მოუფიქრებელი, საქმის წაყვანა არ გვეუცხოვება ჩვენ..

რამდენჯერმე იყო ნათქვამი, რა უბედურება ეწვია შარშან და წელს იმერეთს: საქონლის ჰირი, ყელის-ტკივილი ადამიანთათვის და სხვ. შევლაზე უფრო ამ უბედურობამ ერთს სასწავლებელში მონახა ნიადაგი. შელის ტკივილმა ბევრი ბაეში მოჰკლა.

ახლა კიდევ სხვა ავთომყოფობა გაუჩნდა და ჰქვითავს უწყალოთ. როცა ამისთანა სენი კარზე ადგია სას-

შემდეგ იყო მოკლე ბაასი იმის თაობაზე, რომ შეიძლება, თუ არაო, რომ ამ საქმის განხილვა დაიწყოსო, რადგან ბრალდებული ზურაბ ძორიძე არ არის ამჟამად აქაო.

როგორც პროკურორი, აგრეთვე დამცველები თანხმანი იყვნენ, რომ ეს საქმე მაინც განხილათ, რადგან ძორიძის მოყვანა, მძიმე ავთომყოფობის გამო, შეუძლებელი არისო და ამას გარდა ბრალდებულებიც თითქმის ორი წელიწადია დამწყვდეულები არიან და ამათი ბედის გადაწყვეტაც დრო არისო. სასამართლომაც ამათ თანხმად გადაწყვიტა საქმის განხილვის დაწყება.

შეუდგენ გამამტყუენებელი აქტის კითხვას, რომელშიაც აწერილი იყო როგორც საქმის გარემოება, აგრეთვე ის სასჯელი, რომელსაც უნდა მისცემოდნენ ბრალდებულნი.

ჩვენ არ მოგვყავს ამ აქტის შინაარსი, რადგან საქმის გარემოება ჩვენში ყველამ იცის და ამას გარდა ვაზეთის სივრცეც ნებას არ გვაძლევს. მიტყვიით მხოლოთ, რომ ამ აქტის წაკითხვამ ბრალდებულებზე თითქმის არაერთგვაროვანი შთაბეჭდილება არ მოახდინა; მხოლოთ უტროსმა ჩქოტუამ ერთ-ორ ალაგის წაკითხვის დროს თითქმის გაჯავრებით მოტმუნხა სახე.

მეშვიდე საათზე გაათავეს ამ აქტის წაკითხვა.

— ბრალდებულთ დავით ჩქოტუა, დამნაშავეთ აღიარებთ თქვენს თავს იმ დანაშაულობაში, რომელსაც თქვენ გაბრალებენ, თუ არა? ჰკითხა სასამართლოს თავს-მჯდომარემ.

— მე ჩემ თავს არ ვაღიარებ დამნაშავედ და არაერთგვაროვანი დანაშაულობას ამ საქმეში არ ეხედავო, — გაცხარებით სიტქვა დ. ჩქოტუამ და თან მომეტებული მღელვარებისაგან სტოლზე მუშტი დაარტყა...

ამგვარსავე კითხვაზე ნ. ჩქოტუამ

ითვლებოდეს.

ჩვენ კარგათ ვიცით, რა მშვენიერთადაც ჰსწავლობენ ყმაწვილები ფრანცუზულს ენას ჩვენს გიმნაზიებში, მარგოს სახელმძღვანელოთი, რომელიც იმაში მდგომარეობს, რომ ბოეშმა სიტყვები იხეპიროს და ჰთარგმნოს. ამნაირათ ყმაწვილებმა იმდენი იციან ფრანცუზული, რამდენიც უფალმა ინსპექტორმა ქართული იცის. მაგრამ უმისნო, მოუფიქრებელი, საქმის წაყვანა არ გვეუცხოვება ჩვენ..

რამდენჯერმე იყო ნათქვამი, რა უბედურება ეწვია შარშან და წელს იმერეთს: საქონლის ჰირი, ყელის-ტკივილი ადამიანთათვის და სხვ. შევლაზე უფრო ამ უბედურობამ ერთს სასწავლებელში მონახა ნიადაგი. შელის ტკივილმა ბევრი ბაეში მოჰკლა.

ახლა კიდევ სხვა ავთომყოფობა გაუჩნდა და ჰქვითავს უწყალოთ. როცა ამისთანა სენი კარზე ადგია სას-

სიტქვა, რომ ის „სრულიად არაერთგვაროვანი“ დანაშაულობას არ გრძნობსო. მესამე ბრალდებულს, მეგრელს პეტრე მახისონიას სთქვა, რომ ის არ აღიარებს თავის თავს დამნაშავედ და რა ჰქუაზედ ახლოს არისო, რომ მე, რომელიც ერთის კვირის მისული ვიყავი ამათთან, რომელსაც დ. ჩქოტუა არც კი მიცნობდა ხეირიანათ, რომ მე დამენდობოდნენო და ამისთანა მძიმე საქმეში გამიჩვედნენო...

შემდეგ მოწმეები დააფიცეს ყველა თავის რჯულის წესზედ. მოწმეების რიცხვი სულ 100-მდინ იყო, მაგრამ ამათში თითქმის ნახევარი არ მოსულა, სხვადა-სხვა მიზეზების გამო; სხვათა შორის არ მოსულან არც თ. ბიორგი შარვაშიძე, არც ანხაბაძე და არც მოკლულის ნინო ანდრეევსკის ქალის დედა.

სალამოს მეშვიდე საათზე მოწმეების დაფიცების შემდეგ, სასამართლოს თავს-მჯდომარემ გამოაცხადა, რომ დღევანდელი სხდომა დაიხურება და ხვალ, 28 თებერვალს, დილის 11 საათზე იქნება ამ საქმის გაგრძელება.

სალამოს მეშვიდე საათზე მოწმეების დაფიცების შემდეგ, სასამართლოს თავს-მჯდომარემ გამოაცხადა, რომ დღევანდელი სხდომა დაიხურება და ხვალ, 28 თებერვალს, დილის 11 საათზე იქნება ამ საქმის გაგრძელება.

თფილისის სამკურნალო

(4-ს აპრილის სახსოვრად)

ქრევის მადანზე, წინამძღვარის სახლებში ავთომყოფებს მიიღებენ ყოველ დღე, კვირას გარდა, დილის 8 საათიდან დილის 10 საათამდინ.

მ რ შ ა ბ ა თ ს ; ექიმი მინკევიჩი—ხირურგიულ ავთომყოფობისათვის, მარალევიჩი და ლისიცივი—შინაგანი ავთომყოფობისათვის.

ს ა მ შ ა ბ ა თ ს : მერმიშვილი და მკაროვი—შინაგანი ავთომყოფობისათვის, მამამშვილი—თვალის ექიმი.

მ თ შ ა ბ თ ს : ლისიცივი—შინაგანი ავთომყოფობისათვის, მუხაროვი—ვენერიული ავთომყოფობისათვის.

ს უ თ შ ა ბ თ ს : მერმიშვილი—შინაგანი ავთომყოფობისათვის.

პ ა რ ა ს კ ე ვ ს : ლისიცივი და ასატუროვი

წავლებელს და ამაზე უნდა იფქროს ყველამ დიდიდამ პატარამდის, რაღაც ქურნალის თუ ვაზეთის გამოცემა მოუხდომებიათ ამისთვის ორ-ორი მანეთი გადახადეინოთ მს ორ-ორი მანეთები, თუ სადმე და რაიმე საშუალება იშოვება, შევირდების ცხოვრების გაუმჯობესებაზე რამ იფიქრონ, ის არა ჰსჯობია?! მს უწყალო ქვითა ხომ მათი მოუწყობელი ცხოვრებისაგანა?

ან იქნება იმისთვის უფრო თავის ვაზეთი ან ქურნალი სასწავლებელს, რომ „დროებას“ ბაასი გაუმართოს? მინ იცის! მაგრამ მე ვურჩევ ახალ ქურნალისტებს, რომ ამითანა განცხრომას თავი დაანებონ, უფრო საჭირო საქმეზე იფიქრონ. მართი ეს, და მეორე ნათქვამია: „ორ კურდელს რომ გამოუდგება კაცი, ვერც ერთს ვერ დაიჭერსო!“ ანბანი ასწავლეთ ბოეშებს, ანბანი და სიცივი-შიმშილით ნუ დაჰხრატ—ბევრათ უმჯობესი იქნება.

შვილდ-ისრიაი
22 თებერვალს. მუთაისი.

— შინაგანი ავთომოფობისათვის და
 — ხირურგიულიათვის.
 შ ა ბ ა თ ს: მერმიშვილი და მარკაროვი — შინა-
 განი ავთომოფობი, მიუჩარინცი — უფროს და ხირურ-
 გიულ ავთომოფობისათვის და მამამშვილი — თვალის
 ავთომოფობის.

ახალი ტამბა ბირჟის ივმოსრიკებისა

ჭალაქის რჩევამ მიიღო მხედველობა-
 ში ქერის და თივის სიძვირე და ამის გა-
 მო ამ პირველ ქრისტეობისთი და მდ-
 ნიშნა შემდეგი ღ რ ო ე ბ ი თ ი ტ ა ქ ს ა.

მართი გზა	40 კაბ.	25 კაბ.
საათი	80 „	55 „
ჭალაქი დამ — ნეთლულს	80 „	50 „
— მუშტი დამდინ —	60 „	45 „
— მუშტი. და უკან 1/2	„	„
საათი გაჩერება 1 მან.	20 „	90 „
რკ. გზი დამ ნეთლ.— 2	„	1 მან. 50 „
— დამოქნამდინ — 1	„	50 „ 1 „ —
— ჭალაქი. ყველგან 1	„	— „ 70 „
რკ. გზამდინ ქალაქი.—	80 „	— „ 50 „
— ნეთლული დამ 1	„	50 „ 1 „ —
რკინის გზამდინ და		
უკან — — — 1	„	30 „ — 90 „

შ ე ნ ი შ ნ ე ა ბ). მრ ფუთამდინ ბოგა-
 ყისათვის ივმოსრიკს არ შეუძლია, რომ
 რამე გამოართვას ვისმე.

შ ე ნ ი შ ნ ე ა ბ). ნაშულანევის ტაქ-
 სა იგივე დარჩება, რაც ახლა არის ე. ი.
 ჭაიტონის — ერთი გზა — 60 კაბ., საათის
 1 მან. და 20 კაბ., დროჯის — 40 კაბ.
 და საათის — 80 კაბ.

განცხადებანი

სტუდენტს ჰსურს აქლიოს ურ-
 კები დაბალ კლასებში მოსამზად-
 ბელად.
 ადრესის შეტყობა „დროების“ რე-
 დაქციაში შეიძლება.

ისყიდება
 უ. პართანოვის წიგნის მაღაზიაში.
ეშმაქის ხარო
 მღაბეური ამბავი
 ალ. სა. მესხიევისა.
 გამოცემული ზაქარია შიჭინაძისაგან.
უასი ერთი რუბრი

სალაგური.
 ანუ ლექსთა კრება.
 გამოცემული ზ. შიჭინაძისი.
უასი ორი რუბრი.
 თფილისში მ. ხელაძის. სტამბაში,
 და ქუთაისში, ი. მესხთან.

აბრაშაშის ჰიის თასლი (კვერცხი)
 იტალიის მოღვაწისა, სალი ისყიდება
 კავკასიის სამეურნეო საზოგადო-
 ბის სადგომში (ალექსანდროვის ბაღში,
 უფ. მირსკის პირ-და-პირ).
უასი თითო მისხლისა მქმნი რუბრი
 მრთს კაცს 10—15 მისხალზე მეტი არ
 მიეყიდება.

გამოვიდა და ისყიდება
 „ცოლი ვიტირო, თუ ფული?“
 კომედია ალგ. თუთაევისა

ისყიდება: ჭალაქში — ყველა წიგ-
 ნის მაღაზიებში და ალექს ჰიმშეროვ-
 თან, თელავს — იოსებ ქუზმანაშვილ-
 თან, ქარელს — დავით მეროჩაშვილ-
 თან, ხაშურისა და ბეჟაბუბნის
 ჯუფეტში, სურამს — ზაქარია არუ-
 წოვთან, ქუთაისს — იაკობ მჰანე-
 ზოვთან და სვ. სერვაძესთან შოთში
 — მლისბარ ბაბლოვთან, ცხინვალს
 — თ. ივ. თაქთაგოვთან, საქაშეთს —
 თ. ნიკ. დიასამიძესთან, მეჯვრის-
 ხევს — მასწ. მოსე ნათაძესთან, ბორ-
 ში — სტ. ზომოვეთან და თვითონ ავ-
 ტორთან.

**კავკასიაში ჰრისტიანობის აღმად-
 გინებელი საზოგადოების წევრნი**

რადგან ხშირად შეგვხვდნენ სხვა სხვა
 პირებისაგან თხოვნა; რომ გვეყრს ქა-
 რაიანის მამული ეყიდოთო, ამის გამო
 საჭიროდ ვრაცხთ საქვეყნოთ გამოვა-
 ცხადოთ რომ 16,000 დესიატინი დამ ამ
 მამულის I განყოფილებაში კიდე დარ-
 ჩენილია გაუყიდავი ქვე-მოხსენებული
 უჩასტეები, რომელნიც მომეტებული
 ნაწილი სარწყავი მამულებია.

**გაუიღვის პირობა და უასი უჩას-
 ტეებისა ისევ ძველი რჩება.**
 ვისაც ამ მამულების შეძენა ჰსურს
 და დაწერილებითი პირობების შეტყობა,
 შეუძლიან მიმართოს ხსენებული საზო-
 გადობის კანცელარიაში, ზანოვის ქუ-
 ჩაზე, სახლი № 27, ანუ შარაიანის გამგე-
 ბელთან ივანე სტეფანეს ძეს ხატისოვ-
 ჩაზე, № 15.

გასასყიდი უჩასტეები:

არსი	უჩასტეა	დესიატინა
3	— — — № 5	— — — 44
4	— — — № 6, 7, 8 და 9	— — — 457
5	— — — 10, 11, 12, 13, 14 და 15	— — — 547
6	— — — — 18 და 20	— — — 100
7	— — — — 27	— — — 51
9	— — — — 41	— — — 131
10	— — — — 47	— — — 50
11	— — — — 53 და 58	— — — 170
14	— — — — 8186	— — — 584
15	— — — — 87 — დამ 95 — მდინ	950
16	— — — — 101, 102 და 103	— — — 450
16	— — — — 110 — დამ 115 — მდი	— — — 750
ჰანდარის არხზედ	104 — დამ 107	— — — 500
სულ	— — —	4,784 დესიატინა.

ჩაის მაღაზია
კ. ვ. კოკოშისა,

რომელიც იმყოფებოდა ბალაინის პრო-
 სპექტზე, შიოყვის სახლებში, ამ ქაშად
 გადატანილია ქრეშნის მამლანზე, ტარ-
 სანატორიუმის სახლებში. პატივი მაქვს
 ეაცნობო პატივცემულ საზოგადოებას,

რკ. გზა.	დილა.	სალამ.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	ბირჟა	მა.	კაბ	მაზანდა	ჰან	კაბ	
თფილისი	9 21	5 18			მ.ცი სიტყვა თფილისიდან:	პეტერბურგი, 27 თებერ.			თფილისი, 27 თებერ.			
მცხეთა	10 11	6 27	68	38	ქუთაისს, შოთს	მართი ანეთი ლიოს:			შქვ. თეთ. ზანჯისა, ფთ.	1 60		
ზორი	11 58	9 43	2 40	1 33	ზორს, დუშეთს, სიღნაღს	ლონდონში 23 ჰენსი.			შქვილი წითელი	1 40		
ხაშური	1 29	11 57	3 92	2 18	როსტოვს, მდესას, მოსკოვს	პარიჟში 271 სანტიმი.		78	შქერი ფუთი	1 40		
სურამი	1 44		4 42	2 46	პეტერბურგს, შარშავას	მსკონტი (სარგებლისუასი)		62	ბაშა მრეენისა, ფუთი	6 60		
შვირილა	5 49		5 81	3 23	მსმალეთში, შვეიცარიაში	ბანკის ბილეთი 5%		71	— ამერიკისა, ფუთი	7 50		
რიონი	6 47		6 75	3 75	იტალიაში და სფრანგეთში.	მოგებიანი (პირობისა)		96	ზაპენტილი ბაშა ფუთი.	10		
სამტრედია	7 41		7 73	4 29	ინგლისში	მოგვიღნა (მეორე სესხი)		236 50	მატყელი თუშური ფთ.	8		
ახ.-სენაკი	—		8 57	4 76		ბირაოს ფურცლები:		235	— თარაქამისა ფთ.	4 2		
შოთი	9 40		9 75	5 42	ფოტა	თფილ. სააზნ. ბანკისა.			აბრეშუმი ნუხური სტ.	2		
					ა) თფილისიდან: სამზღვარ გა- რეთ, ქუთაისს, რუსეთს — ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და სამშ. მზურ. — პარასკ. და ორშ. ძახეთს — სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაისიდან: თფილისისა და შოთისაკენ — ყოველ დღე, კვირას გარდა. მზურგეთს — ორშ. და პარასკ.			ხერსონის ბანკი	83 25		მონი, ფუთი	6 40
					წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:	მოსკოვის			მონის ხანთელი ფუთი.	8		
					ლა წიგნის	მქრო 1/2 იმპერიალი			სტეარინის ხანთელი, ფ.	14 40		
					დამტყდობის (სამი მისხალი)	აქციები:			ხორცი ძროხისა, ლიტ.	— 90		
						მდესის სავაჭრო ბანკის			— ცხვრისა, ლიტრა	— 90		
						შოთი-თფილ. რკინ. გზის			სპირტი, გრადუსი	— 1 5		
						შეიზღვის ცეცხ. გემების			შაქარი, ბროც. ფუთი	7 8		
						ძავეზის და მერკურისა			— ფენილი ფუთი	6 8		
						პირვ. საზღვევ. საზოგ.			შავა გრგვალი, გირვ.	— 70		
						პეტერბ. საზღვევ. საზ.			ზეთი ქუნჯუთისა ფუთ.	13 50		
						მოსკოვის საზღვევ. საზ.			თამბაქო, საშულაო ფუთი	7 80		